

صالی — 15 مایس 1928

جلد : 10

بشنجی سنه — نومرو 110

آبونه شرطری : سنه‌اکی
۲۵۰ ، آتی آبانمی ۱۲۵ ،
فوق‌العاده نسخه‌لر ایچین
۵۰۰ و ۳۰۰ غروشدور .

مجموعه منر هیئت‌نجه طبعی تنسیب
ایدمله‌ین اثرلر اعاده ایدملز .

ملی تحریک

اداره‌خانه :

باب عالی جاده‌سنده اقدام
یوردی یاننده‌کی بناده
خصوصی دائره

صاحب و مدیری
محمد مسیح

هر آیک برنجی داره بشنجی کوندری بیقرار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، صرئی مجموعه در .

اجتماعیات

«ملت» و «انسانیت»

فریبرز

انسان دینان موجودک ایک نوع وارانلی وارددر: بری فردی وارانق، دیگرلی اجتماعی وارانق.

فردی وارانغمز، بزه مادی موجودتیزک استیازم ابتدایی احتیاجلردن دوغار. حیات صاحبی اولان دیگر موجودلرکی، بزمده اصل انسانق حیاتیزدن باشقا اولهرق کندی موجودتیزلی یاشاناق اولان جسمانی، عضوی تاملاریزک مجموعی بو وارانلی وجوده کثیرر. مثلاً بیک، ایچک ایچکی عضوی اولان حظاریمزلی، اتری میزلی، ایدن احتیاجلرک مجموعی وجوده کثیرمن، و بو صورتله بزمده انسانق حیاتیک دوشنده اولهرق بری دیگر حیات صاحبی موجودلرکی عینی سوبده یاشانان، بوفردی حیاتیزدر.

فردی اولان بو حیاتیزلی ادامه ائمهده، بو وارانغمزک سالم بر صورتده تپی وانکشافنده بزمه هر بیک ایدمه جک اولان قوه مشعوره ییز اولوب بزو حیاتیزلی شعوریزک کوستردیکی غایله کیمک صورتله یاشارز.

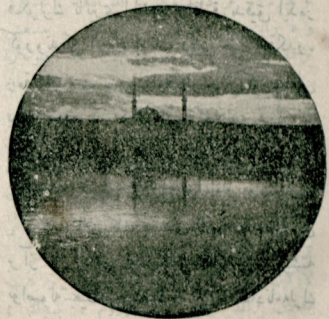
بونوعدن اولان وارانغمزک حصول بولما سنده باشلیجه عامل «طبیعت» در. چونکه بیکمیزک خارجنده اولمقده اولان مادی شاییتک، و بو شاییتدن کندی وارانغمزه لککده اولان معطازک تکیون ساحه سی طبیعتدر. طبیعتدن کان بو معطالدرکه بزم مادی اولان وارانغمزک انکشاف و بقا سی تامین ایلرلر، و بوظیعتک سینه سنده اولمقده اولان بو مادی شاییتلرک فردی حیاتیزلی متادیا یکباشدرن وصا غلاملاشدیران معطالری ایله بو حیاتیزلی یاشارز.

طبیعت ایله بیکمیز آراسنده کی بومتادی اتصال و مناسبتلر نتیجه سنده بزمه تکیون ائمهده اولان بومادی وارانغمزک مجموعی بزمه

صولک نمونه سی تشکیل ایدر. بومقاله ده قارئ اغفال ائمهکدن باشقا بزمقصد تعقیب ائمه من بحرر، عادتاً، مملکتیزده تنقیدک ناصحل سوبه سیز بزمعرفت درک سینه دوشدیکینی اثبات ائمهک ایستمش، اعتراف ایدمه که، بو آرزوسنده تمامله موقی اولمشدر. چوق کینج سادهمجه هوسکار اولالریشه، بوسببله صنعتلریک روحی و عضوی صاییمیز نقصانلری بولونما سینه رغماً، کاطم نامی بیک «یدی مشعله» صاحب لرلی برر کوچولک خالق عد ائمه سندن چقاریلماق معنا، بالکیز بودر، ظن ایدرم.

«یدی مشعله» به حائز اولمادی قیحتی اضافه نتیجه تنقیدی، ماهیتدن تجرید ائمه که کاطم نامی بیک، علمه، ادبیاته اولدی قدار قارئده حرمتیزک کوسترمش، قارئ حضورنده لابلایلیکدن ذوق آمشدر. بو، قارئک، کندی سببله برار تنقیده قارشلی بسله دیکی اعتدادی سلب ایدن، منقیدی شه ملی بر آدم و مشعیتیه دوشورن غفو اولونماز بر جراتکارلقدر. بو جراتکارلک دوام ایدوب کیمه سی ایچون هر الی قلم طوتانه تنقید حق و یرمه ک، تنقید اسمی آئنده علاخیاق، پروپاگاندایاق کی خبسی یشارله مشغول اولان که انشور و شله اعطلی برشدله مقابله ائمهک لازمدر. تنقیدک، محاباتی، قیمت و پایه سی محافظه ایدمه سیله بوکا متوقف و حقیقی انتقادک تأسسینه زمین حاضر لاق بزمجه اتحاق بوسورتله تمکندر.

محمد خالد

«فردیت Individualité» بزمی وجوده کثیرر.

شخصیتیز

فقط بیکمیزلی ترکیب ائمهکده اولان وارانغمز بویه بالکیز فردیتیزدن عزت اولمادی قی، بروحیزده باشقا نوعدن بروارانغمز داه بزمه یاشامقده اولدی قی حسن ایدر، واصل بو «مادی» اولمان «معنوی» اولان وارانغمزک دیگر موجودلردن باشقا اولهرق «انسانق» دیدیکمیز حیاتی بزمه یار ائمهده اولدی قی دویارز. مثلاً کندی دویغولریمزلی، دوشونجه لریمزلی دیگرلرینه سوبله مک، و بوسورتله بیکمیزلی کیمیزدن خارجده عادتاً نشر ائمهک ایچین قوللاندیغمز دین وارددر. صوکر ا کندی کیلریمزله اولان معامله لریمزده خیرلی عمللر ایشله مک، دیگرلرینه معاوضنده بولونقی ایچین ایچمن کان بر «دیگرین Altruiste» سوکی وارددر. صوکر مثلاً کوزمک قارشیشنده دویغمنه هیجانلر، کوزمل شیلرله روحیزلی آوونقی ایچین بزدن صادر اولان بر طاقیم درونی میللر، «بدیی دویغولر» وارددر، ایچ...

ایشه اجتماعی حیات دیدیکمیز و بیکمیزلی کیمیزک باشقا بوعدن اولان تجریدله دلدوران بو وارانغمزک فردیتیزک فو قونده اولهرق بزمه اصل انسان حیاتی یاشاتیر.

بواصل انسانق حیاتی بزمه ورن عامل ایسه «جمیعت» در. بزمهره انکی برجمیعت منسوب اولمق دویا سببله درکه کندی انسانلغمزلی دویمایه، و بو دویغونک تکاملی درجه سینه کوزمه انسانلغمزکی مرتبه مزک آرتدی قی حسن ائمه یاشالارز. یوقسا فردک کندی فردی وارانلی ائیمده قالدی قی، جمیعت ایله اولان علاقه سنک کسایدیکی فرض ایدم: فردی حیاتیک دار جبری ائیمده قان و طبیعت ایله کندی آراسنده کی مناسبتلردن متولد مادی حیاتیک دونوق، قانی موجودتی ائیمده هیجانسز، دویغوسز بروارانلقدن باشقا برشی یاشامقده اولان اوفر د آرتق کندی انسانلغی

ادراك ابدی یلمش دیکلدر، انسانی اولان حیلردن، هیجانلردن محروم اولوب عادتاً هر هانکی مادی بر جزء فرد حیاتی ادامه ایدمک اولان اولیه بر فردک کندی کیلرله اولان علاقهلرنده، مناسبلرندهم بردنوقاق کوزه چاریلار .

انساندهکی بو «اصل واراق» ی یاراتان عامل جمعیت اولدیغنه کوره روحزده «جمعیت دویغوسنی Sens social» نه قدار تکامل ایدر، و بو آلهی دویغو بنلکمزی نه قدار قاپلارسه وجدانلرده اوقدار کندی اصل انسانلغمنی حس ایتدیکنی دویارز .

جمعیت اجتماعی مؤسسملرک مجموعندن عبارت بر وارالقدر . فردک کندی وارالغیه جمعیتک وارایی نه قدار برلشمش، فرد کندنده جمعیتک حیاتلک بوتون اولوشلری، کیدیشلری نه قدار رشمش، و اونلر روحنده اجتماعی واراق نه قدار هیجانی، وجدلی بر حالده یاشامش اولورسه فردده اوقدار انسانلغنی ایدیش اولور . فردک روحنده کندی جمعیته قارشى اولان بودرین ارتباط، فرد ایله جمعیت آراسنه هیچ بریابنچی عنصرک کیرمه مسندن متولد اصل «برک» روحزده ملی مفکورنی آتشلر .

ایشته فردک جمعیت ایله اولان بو صیقى علاقیمی، فردک اجتماعی وارلغی هیجانی، ایمانی بر حالده یاشامایی فردده، فردینک فوئده اولهراق اونک «شخصیت Personnalité» نی وجوده کتیرر .

«ملیت» و «انسانیت»

شو حالده انسانک شخصیتی وجوده کتیرن عامل جمعیت اولدیغنه، جمعیت ایله اجتماعی مؤسسملرک مجموعندن عبارت بولدیغنه کوره جمعیتک کندی وارالغندن فردک روحنه نفتح ایتدیکی اجتماعی وارلق نه قدار درین، نه قدار هیجانی اولورسه فردک شخصیتی ده او قدار قوتلی، ایمانی اولمش اولور .

جمعیت حیاتی وجوده کتیرن اجتماعی مؤسسملرک مجموعی «حرث Qulture» ی تشکیل ایدر. فردک کندندن اجتماعی وارلغنی

حقیقه ایدیشی، جمعیتک تام بر فردی اولمی، کسندی جمعیتک حرثی روحنده درین بر صورتده دویماسیله او حرثک بوتون تجلیلری کندی وارالغنده یاشاماسیله، یعنی روحنده ملی حرث «Culture nationale» نی یاشاماسیله وجود بولور .

فردک اجتماعی وارالغنده تجلی ایدمکک هر نوع عمللره حرثی «قیمت» ی ویرمکک قوه ایله «وجدان» در . فرد کندندن صادر اولهحق هر نوع فعللرک، عمللرک جمعیت حیاته، ملی حرثه اولغون بر صورتده صدو . رنی تأمین ایتک ایچین وجدانلک کوستردیکی بولدن کتمک صورتیه ملی حیات» ی یاشامش، و بویله جه اصل انسانلغنی ادراک ایتش اولور. چونکه - کوردو کمزکی - فردده اصل انسانلغنی حیاتی ویرمکک اولان عامل جمعیت اولوب، جمعیت اجتماعی مؤسسملرک مجموعی اولان حرثی فردده حقیقه یاشاناراق اونک شخصیتی، یعنی انسانلغنی وجوده کتیرر . شو حالده انسانلک اصل انسانلغنی حیاتی یاشامایی، کندی ملی حرثی روحنده درین بر صورتده دویماسیله، کندندن صادر اولهحق هر نوع عمللری ملی اولان قیمتلرینه کوره تولعمکک اولان وجدانلک کوستردیکی سیری تعقیب ایتسیله ممکن اولور .

دیمک که فردک روحنده «انسانیت Humanité» دیدیمک یوسک انسانلق دویغوسنک تجلیسی اولا کندی «ملیت Nationalité»، نی ادراک ایتسیله، و کندنده ملی حرثی هیجانی، ایمانی بر حالده یاشاماسیله وجود بولور . بویله اولا «ملی» مرتبه نی بولدقن، یعنی کسندی ملیتی حقیقه ادراک ایتدکن صوکرادرک فرد «انسانی» درجهیه چقمش و «انسانیت» عالمی، دیدیمک یوسک جمعیته اتساب ایتش اولور. یوقسا کندی ملیتی ادراک ایتشمش، روحنده «ملیت» دویغوسنی دویمامش اولان بر موجودک «انسانیت» ایله بر علاقیمی اولاماز .

ملی اولیاندن بر یارمالار

بزم جمعی، ذوق جمعی
کورس اولدی کوزم یازده دوشملی
چکملکم، دایم درد و معنی
بویله جه بر ستمکازه دوشملی

کزدکمی میرسری میرایی بایل
چکدکمی چکدکم میرایی بایل
ایلم روزوشت افغانی بایل
بده سنک کی زاره دوشملی

کوکل ایلا ایچون دوشملی بچونه
ترج قیلمادی چشم بر غول
«بندنی» یاننده عشقک اودیه
سعادتلر کی ناره دوشملی .

اسکی «عقائلی جمعی» زماننده اجتماعی حیات ملی اولیان مؤسسملرک سلطه می آئنده فردلری کندی ملتیلردن محروم قیلار، ملی حیاتی یاد قاعدلرک ولایتی آئنده بوئارق ملی حرثمزی روحلرده یاشاشاماز بر حالده ایدی .

بوگون بوتون کوزملیکلیه میدانچه مقده اولان «تورک جمعی» ایله کندی وارلغنی ملی حرثن آلمقده بولومش، فردلرک کندی ملتیلری حقیقه ادراک ایدمکک حر بر ساحه آچمدر .

بوگونکی نسل تشکیل ایدن فردلر ایچین بوگونکی تورک جمعیتک وارلغنی وجوده کتیرن «ملی حرث» ی حقیقه ایدیشیه باشلایارق «ملیت» نی بولایه، و بوضورتله «انسانیت» نی ادراک ایتیه چالشمق بوگونک ملی وظیفه لرنددر .

میل نغمه

استانبول دارالفنونده «منطق» مدرسی

